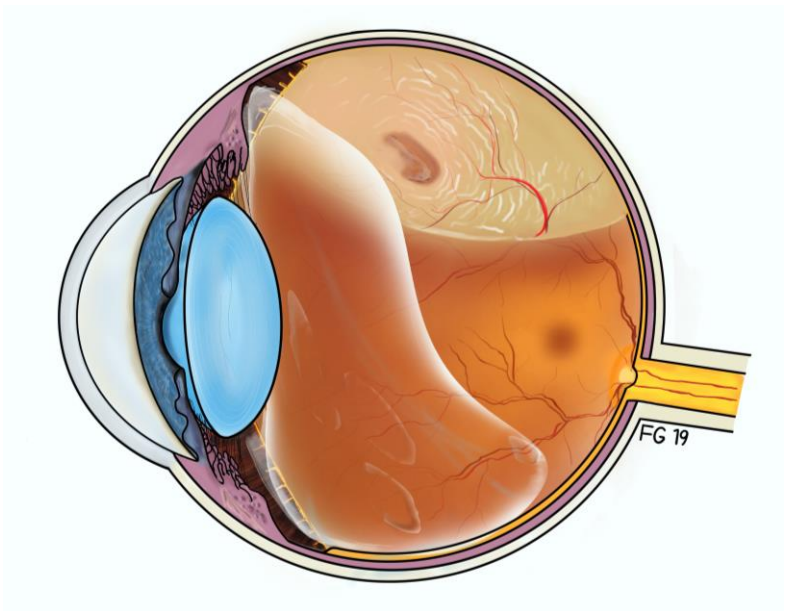

Vitrectomie voor een netvliesloslating

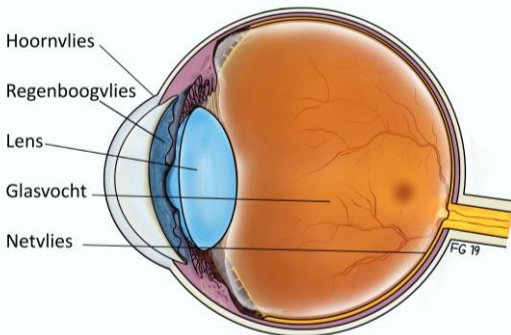

Het ontstaan van een netvliesloslating

Inleiding

Opbouw van de oogbol en het netvlies

Een oogbol is voor het grootste deel gevuld met helder doorzichtig glasvocht, een soort gel. Het netvlies is de 'binnenbekleding' van het oog. Het is een vliesdunne, lichtgevoelige laag aan de achterkant van de oogbol waarin miljoenen zenuwcellen het licht dat het oog binnenkomt, opvangen en doorseinen naar de hersenen.

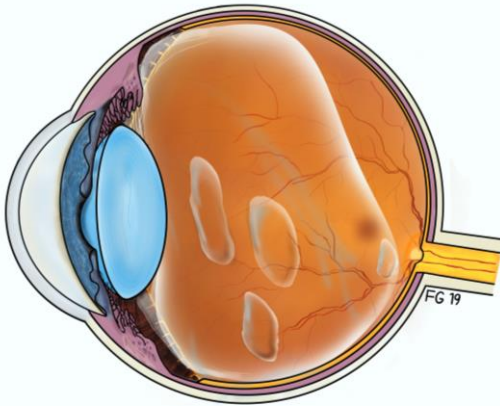
Dit is een afbeelding van de opbouw van de oogbol en het netvlies.

Een netvliesloslating treft jaarlijks drieduizenden mensen in Nederland. Kleine lichtflitsen die in een ooghoek opduiken, of zwarte vlekjes die door het beeld dansen, of het wegvallen van een deel van uw zicht kunnen wijzen op een (beginnende) netvliesloslating.

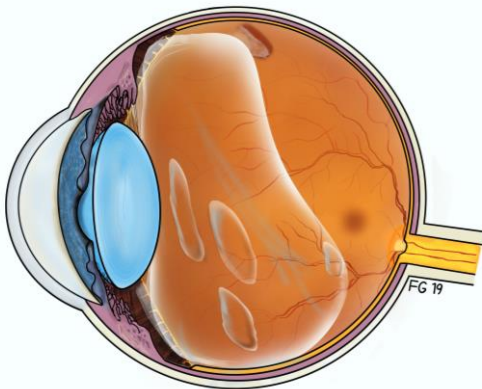
Hoe ontstaat een netvliesloslating of 'ablatio retinae'?

Het glasvocht in de oogbol krimpt (vervloeit) iets naarmate we ouder worden. Het vliesje rond het glasvocht komt dan los van het netvlies. Dit is een normaal proces waar de meeste mensen geen problemen van ondervinden. Er kunnen echter problemen ontstaan als het glasvocht op een bepaalde plek niet soepel loskomt, maar ergens vast blijft 'plakken' en zo spanning op het

netvlies zet. Op zo'n plek kan een scheurtje in het netvlies ontstaan. Een veelvoorkomende oorzaak van netvliesloslating is dan ook veroudering. Mensen die sterk bijziend zijn, dus slecht in de verte kunnen zien, lopen meer risico. Een netvliesloslating kan eveneens optreden na een staaroperatie. Ook een harde klap op het oog kan een netvliesloslating veroorzaken.

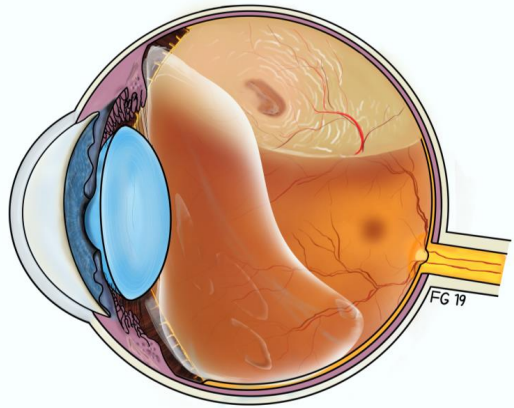

In deze afbeelding ziet u een achterste glasvochtmembraanloslating, er wordt hard aan het netvlies getrokken.

Op deze afbeelding, ziet u een scheurtje (defect) dat in het netvlies is getrokken.

Op deze afbeelding is er vocht onder het netvlies gekomen en heeft het netvlies losgelaten.

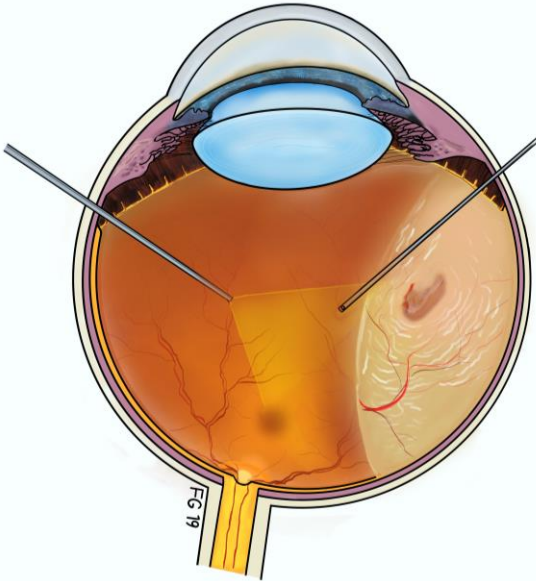
Bij een (ernstig) beschadigd netvlies valt het beeld (deels) weg. Centraal in het netvlies liggen de 'gele vlek', oftewel 'macula' en de oogzenuw. De lens en het hoornvlies liggen aan de voorkant van de oogbol. Al deze onderdelen zijn nodig om goed te kunnen zien.

Behandeling

Er zijn twee behandelingsmogelijkheden voor een netvliesloslating. De eerste is een operatie met een bandje om het oog (Cerclage plombe) en de tweede is een operatie in het oog (vitrectomie). Uw oogarts en netvlieschirurg kijken voor welke behandeling u het meeste in aanmerking komt.

De Operatie

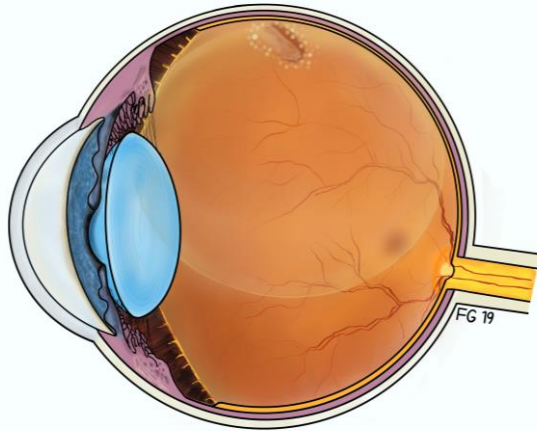
De behandeling bestaat uit een vitrectomie, het geen letterlijk glasvocht verwijderen betekent. Bij een vitrectomie worden er drie kleine openingen in de harde oogrok vlak naast het hoornvlies gemaakt.

Bij een netvliesloslating wordt eerst het gehele glasvocht losgemaakt en verwijderd. Dan wordt het netvlies terug op de oorspronkelijke plek gebracht en doormiddel van laseren vastgemaakt. Soms wordt bij het centrum het dunste bovenste laagje van het netvlies verwijderd (de internal limiting membrane). Meestal wordt er een gas tamponade achter gelaten. Het kan ook zijn dat het wordt vervangen door olie.

Dit gas wordt door eigen oogvocht vervangen, en blijft ongeveer twee maanden in het oog. Zolang er een grote gasbel in het oog zit, kunt u weinig zien. Na verloop van tijd merkt u dat u over de gasbel heen kunt kijken en de bel langzaam uit het oog verdwijnt. Bij gebruik van gas is het nodig dat u gedurende de duur van de gasbel na de operatie een bepaalde houding aanneemt. Hiervoor ontvangt nogmaals de aanwijzingen tijdens en na de operatie. Zolang de gasbel groot is en u weinig ziet, kunt u beter niet plat

op uw rug liggen. De gasbel drukt dan namelijk tegen de ooglens aan. Het kan zijn dat de oogarts toch een kortwerkend gas gebruikt, deze blijft twee weken in het oog. **Zolang er gas in uw oog aanwezig is, moet u drukverschillen mijden. U mag dus niet vliegen, duiken of bergbeklimmen.**

Olie verdwijnt niet vanzelf, maar wordt met een tweede operatie verwijderd. Deze operatie zal meestal enkele maanden na de eerste operatie plaatsvinden.

Na de operatie wordt er een verband op het oog geplakt. Dit moet blijven zitten tot de dag na de operatie.

Als u onverhoopt na het inbrengen van het gas een operatie onder algehele anesthesie moet ondergaan en er is nog gas aanwezig in het oog dient u dit te melden aan de anesthesist. Er mag dan namelijk geen lachgas worden gebruikt.

Bij een vitrectomie is er een zeer grote kans op staarvorming na de operatie. Daarom wordt vaak de keuze gemaakt om een

staaroperatie met een vitrectomie te combineren. Uw oogarts zal dit met u bespreken. Soms wordt dit tijdens de operatie besloten.

Verwachtingen

Een netvlies operatie is geen staaroperatie en het kan langer dan een jaar duren voordat het eindresultaat is bereikt. We hopen dat de netvliesloslating geen schade achterlaat en u beter gaat zien. Toch hangt de genezing af of de macula (of gele vlek) losgelegen heeft. Indien deze namelijk losgelegen heeft zal het zien niet naar zijn oorspronkelijke waarde terugkeren. Uw oogarts bespreekt uw de kansen op verbetering tijdens het consult. Het is wel zeer belangrijk dat u de houding die de arts aangeeft volgt en niet op de rug slaapt. Verder mag u met gas uzelf niet te veel inspannen, we adviseren daarom niet meer dan 1000 stappen per dag te zetten.

De lensmeting (alleen als u nog geen staar operatie heeft gehad)
Hierbij worden meerdere eigenschappen van het oog gemeten om zo goed mogelijk de sterkte van de kunstlens te berekenen. Bij een vitrectomie wordt altijd de standaard lens gebruikt.

Het is niet mogelijk om garantie te geven dat u na de operatie scherp kunt zien zonder bril zeker niet gezien u een netvliesloslating heeft. Het kan zijn dat de gele vlek (macula) ook in de netvliesloslating zit. Het kan dan zijn dat u alleen nog grote krantenkoppen kan lezen na de operatie (met bril)

Sferische lens (standaard)

Deze lens corrigeert alleen voor de sferische afwijking. Een eventuele hoornvliescilinder wordt hierdoor niet verminderd, waardoor het zicht met een bril mogelijk scherper zal zijn. Voor

veraf of dichtbij blijft een bril nodig. Dit is de meest gebruikte lens, die volledig vergoed wordt door de zorgverzekeraar. Bij een gecombineerde ingreep wordt alleen de standaard lens geplaatst.

De dag van de operatie

Het is belangrijk dat u gewoon eet en drinkt en uw medicijnen inneemt zoals gebruikelijk. Kleedt u zich in gemakkelijke kleding. Draag geen nagellak en laat uw sieraden thuis. **Gebruik geen make-up of crème op het gezicht, dit vergroot de kans op infecties en zorgt ervoor dat de doek niet goed plakt, waardoor uw kleding nat kan worden.**

In totaal bent u twee tot drie uur in onze kliniek aanwezig. Het is prettig als u zich door een familielid of bekende laat vergezellen. Bel tijdig naar Oogheelkunde Rijswijk wanneer u erg hoest of koorts heeft om te overleggen of de operatie door kan gaan.

Voordat u van huis vertrekt druppelt u één druppel Cyclogyl 1% in het te opereren oog. Dit verwijdt de pupil waardoor u wazig gaat zien. Neem het flesje druppels mee naar de kliniek!

Na het aanmelden krijgt u nog enkele druppels in het te opereren oog. U krijgt operatiekleding over uw eigen kleding aan, waarna u naar de voorbereidingsruimte gaat. Daar krijgt u de verdoving zoals hierna beschreven, tevens wordt een infuusje geplaatst.

Verdovingstechnieken

Wij maken gebruik van een lokale verdoving door middel van een injectie bij het oog. Voor algehele verdoving zullen we u moeten doorverwijzen. De anesthesist en/of de oogarts bepaalt samen met u welk type voor u geschikt is.

De operatie

U wordt begeleid naar de operatiekamer waar u plaatsneemt op de operatiestoel, vergelijkbaar met een tandartsstoel. Tijdens de operatie is het van belang om stil en rustig te blijven liggen, u mag niet plotseling bewegen.

Uw hoofd wordt tijdens de operatie afgedekt met een steriele doek, waaronder zuurstof wordt geblazen. Vertel de oogarts als u moet hoesten of pijn ervaart, dan kan hier actie op ondernomen worden.

De operatieduur bedraagt 45 tot 120 minuten. Na de operatie krijgt u een zalfverband en een kapje op het oog. Hierna wordt u ontdaan van de operatiekleding. Als de oogarts het nodig vindt krijgt u een tablet om de oogdruk te verlagen. U ontvangt verdere instructies over de nazorg en mag, als u zich goed voelt, direct naar huis. Houd er rekening mee dat u na de operatie niet zelf naar huis kunt rijden.

Na de operatie

Druppelen

U krijgt oogdruppels mee om een infectie te voorkomen. Druppel deze volgens het schema dat u na de operatie meegekregen heeft. De dag na de operatie mag u het kapje verwijderen en nadat u het oogkapje verwijderd heeft, start u direct met druppelen. **Oogdruppels voor glaucoom dient u te allen tijde te blijven gebruiken!** Het is wel zeer belangrijk dat u de houding die de arts aangeeft volgt en niet op de rug slaapt. Verder mag u met gas niet te veel inspanning uitvoeren, we adviseren niet meer dan 1000 stappen per dag te zetten.

Complicaties

De kans op complicaties bij een vitrectomie is klein. Daarnaast zijn de meeste complicaties goed te behandelen. Hieronder zijn de belangrijkste complicaties beschreven.

Tijdens de operatie

- Tijdens de operatie kan het lenzszakje scheuren. Hierdoor kan de operatie langer duren dan gemiddeld. Soms wordt dan geen lens of juist een ander type lens geplaatst.
- Zeer zeldzaam: subchoroidale bloeding, waarvan 1 op de 10.000 mensen blind kan worden.

Na de operatie

- Oogdrukstijging: na de operatie kan een tijdelijke stijging van de oogdruk ontstaan. Het kan zijn dat u hiervoor aanvullende medicatie voorgeschreven krijgt.
- Er kan een maculagat, maculapucker of maculaoedeem ontstaan. Dit komt doordat het glasvocht een dusdanig harde tractie gegeven heeft dat er een probleem kan ontstaan. Het kan zijn dat een extra OK nodig is om het gat, de pucker of het oedeem alsnog verminderen, de oogarts zal dit met u bespreken.
- Opnieuw een netvliesloslating (12-17% kans): Alarmsymptomen zijn een donkere vlek die groter wordt of niet verdwijnt nadat de gasbel verdwenen is. Dit moet ook operatief weer verholpen worden, de kans is groot dat er dan olie gebruikt wordt
- Endoftalmitis: dit is een ontsteking in het oog. Dit is een zeer zeldzame, maar ernstige complicatie die kan leiden tot blijvende schade. Mits tijdig ontdekt, is deze ontsteking te behandelen. Alarmsymptomen zijn: acute verslechtering van het zicht en een zeer rood, pijnlijk oog.

- Er kan een bloeding na de operatie optreden, deze zal vanzelf weer oplossen. Het geeft wel een grotere kans op een hernieuwde netvliesloslating.

Nabehandeling

U gebruikt de oogdruppels tot zes weken na de operatie. Tenzij de oogarts een andere duur met u bespreekt. De meeste hechtingen hoeven niet te worden verwijderd, maar kunnen vooral de eerste week irritatie geven. Het oog blijft enkele weken wat gevoelig, rood en gezwollen. In deze tijd zult u fel licht waarschijnlijk slecht verdragen. Het is belangrijk de voorschreven houding aan te houden

Alle alarmsymptomen op een rij

Bij de volgende klachten na de operatie dient u direct contact op te nemen met Oogheelkunde Rijswijk (070-3907070), dit nummer is 24 uur per dag bereikbaar.

- plotselinge verslechtering van het zicht;
- een plotselinge toename van vliegjes of vlekjes die u de eerste weken niet zag;
- een donkere vlek die groter wordt of niet verdwijnt;
- plotseling zeer pijnlijk, rood en slechtziend oog;
- hoofdpijn in combinatie met misselijkheid en/of overgeven.

De belangrijke gegevens nogmaals op een rij

Voor de operatie

- Zorg dat u een rolletje Leukopor in huis heeft voor het kapje.
- Informeer uw eigen apotheek over uw oogdruppelgebruik, als u thuiszorg krijgt voor het toedienen van de druppels.
- U kunt gewoon eten en drinken. Niet roken, geen alcohol nuttigen.
- Neem uw medicijnen in zoals gebruikelijk, bloedverdunners stopt u vooraf **alleen** als de oogarts dit geadviseerd heeft.
- Kleedt u zich in gemakkelijke schone kleding. **Draag geen make-up, crème of nagellak en laat sieraden thuis.**
- **Druppel één druppel Cyclogyl 1% in het te opereren oog voor u naar de kliniek vertrekt. Neem het flesje mee naar de kliniek!**
- Neem tijdig contact op met Oogheelkunde Rijswijk bij erge hoest of koorts.

Direct na de operatie

- U kunt na de operatie niet zelf naar huis rijden.
- Neem bij lichte (hoofd-) pijn paracetamol in.
- Druppelen:
  - volgens het schema dat u heeft meegekregen;
  - gebruik de oogdruppels tot de laatste controle;
  - **glaucoom medicatie dient u te allen tijde te blijven gebruiken!**

De eerste weken na de operatie

- Houd de houding de eerste twee maanden zo veel mogelijk aan. Slapen niet op de rug maar op de buik of een zij.
- Houd het hoofd de eerste twee dagen na de operatie droog, daarna kunt u uw haar weer wassen.

- Autorijden mag pas als de gasbel uit het oog verdwenen is
- Draag de eerste week 's nachts het beschermkapje (zonder gaasjes) op het geopereerde oog.
- De eerste twee weken:
  - uw zicht zal in deze periode geleidelijk verbeteren, afhankelijk van of er gas /olie /vloeistof in het oog zit;
  - geen zware inspanning, niet bukken of tillen;
  - wrijf niet in het geopereerde oog; gebruik geen make-up.
  - draag buiten een zonnebril of beschermbril;
- De eerste zes weken:
  - niet zwemmen of naar de sauna;; pas op met contact- en balsporten;
  - voorkom druk op het oog, zoals bij het blazen op muziekinstrumenten of op andere voorwerpen.

Controles

- Eén dag na de operatie.
- Eén week na de operatie, hier wordt besproken hoe u verder moet gaan met de druppels.
- Na zes weken krijgt u een oogscan en een controle bij de oogarts.

Omdat u tijdens de controle afspraken wordt gedruppeld, kunt u niet autorijden. Houd er rekening mee dat u begeleiding nodig heeft.

Meer informatie: www.oogheelkunde.org/patiëntenvoorlichting

Deze folder is tot stand gekomen onder redactie van de commissie Patiëntenvoorlichting van het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap (NOG) 2009 (www.oogheekunde.org) en aangepast voor Oogheekunde Rijswijk 2019.

Heeft u nog vragen? Schrijf ze hieronder

.....

.....

.....

.....

.....

Oogheekunde Rijswijk streeft ernaar optimale zorg te verlenen. Wij doen er alles aan om de behandeling zo optimaal mogelijk te laten verlopen. Mocht het desondanks voorkomen dat u niet tevreden bent, dan horen wij dit graag zo snel mogelijk van u, zodat we gezamenlijk kunnen zoeken naar een oplossing.

Locatie Rijswijk
Mme Curielaan 6
2289 CA RIJSWIJK
070 – 390 70 70

Locatie Warmond
Oosteinde 34
2361 HE WARMOND
071 – 341 77 40

www.oogheekunde.nl